

מסכת ביצה פרק א

(דף א.א. פרק א הלכה א משנה) **ביצה שנולדה ביום טוב בית שמאי אומרים תיאכל ובית הלל אומרים לא תיאכל:**

(דף א.א. פרק א הלכה א גמרא)

[1]

1. מה טעמון דבית שמאי מוכנת היא על גב אמה
2. מה טעמון דבית הלל נעשית כמוקצה שיבש ולא ידע בו [אילו מוקצה שיבש ולא ידע בו שמא אינו אסור]

[2]

1. והא תני השוחט את התרנגולת ומצא בתוכה בצים אף על פי גמורות הרי אלו מותרות (תוס' א:ב)?! [ר' חנניה ורבי מנא חד אמר לא דומה טעם אכילתה מבפנים לטעם אכילתה מבחוץ וחורנה אמר שאינה נגמרת לאפרוח עד שתצא לחוץ]

א. מה הן בחלב נאמר אם היו מעורות לגידים אסורות ואם לאו מותרות

2. הכל מודין בביצה שיצא רובה מערב יום טוב שהיא נאכלת ביום טוב (תוס' א:ב) מה פליגי? בשיצא מיעוטה בית שמאי אומרים תיאכל ובית הלל אומרים לא תיאכל

3. כשם שהיא אסור לאכל כך היא אסור לטלטל. נתערבה אחת במאה או אחת באלף כולן אסורות. (תוס' א:ב)

א. מה כמאן דאמר ספק הכן אסור? ברם כמאן דאמר ספק הכן מותר (דף א.ב. פרק א הלכה א גמרא) מודה הוא הכא שהוא אסור. נשרין - ספק מהיום נשרו ספק מאתמול נשרו ברם הכא יש כאן אחת לאסור והיא מוכחת על כולן.

4. אחרים אומרים משם ר' לעזר תיאכל היא ואמה. (תוס' א:א)

א. מהו תאכל היא ואמה? אם היתה אמה מוכנת לשחיטה תהא מותרת ואם לאו אסורה. ואין כל התרנגולים מוכנין לשחיטה? א"ר בא תיאכל בהכינה של אמה.

5. עגל שנולד בי"ט מותר שהוא מתיר עצמו לשחיטה (תוס' א:א)

א. רבי זעירא בעי: מעתה מדברית תהא מותרת שהיא מתרת עצמה בשחיטה? (דף ב.א. פרק א הלכה א גמרא) צבייה תהא מותרת שהיא מתרת עצמה בשחיטה!

ב. חזר ר' זעירה ואמר עגל מאתמול הוא גומר ברם הכא בו ביום נגמרה בו ביום נולדה

ג. א"ר בא אתייה כמאן דאמר הבהמה יולדת לחדשים מקוטעין ברם כמאן דאמר בהמה יולדת לחדשים מסויימין הגע עצמך שסיים אימתי עלה עליה זכר

6. גוזל שנולד ביום טוב מותר שהוא מתיר עצמו בשחיטה (תוס' א:א)

א. לא כן תני: "ביצים שריקו גוזלים שלא העלו עליהן כנפים אסורין משום שקין ואין לוקין עליהם

משום נבלה", ואמר רבי חגי ואפילו שחטן ?!
ב א"ר אבון תיפתר באילין דנפקין וכנפיהון עליהן

[3]

1. א רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינה שאיל: כל שתשמישו ביום - מוליד ביום. בלילה - מוליד בלילה.

ב. התיבון הרי התרנגולת הרי אין תשמישה אלא ביום והיא יולדת בין ביום בין בלילה?
ג. א"ר אבון שנייא היא שכן היא יולדת בלא זכר.

2. רבי זעירא בשם גידול עגל שנולד מן הטריפה ביום טוב מותר. נעשה כדבר מוכן טמון בדבר שאינו מוכן

3. תמן תנינן: "ביצת נבילה אם יש בה כיוצא בה נמכרת בשוק מותרת ואם לאו אסורה כדברי ב"ש וב"ה אוסרין"

א. מה טעמא דבית שמאי?

ב. גמורה הייתה עד שלא תתנבל.

ג. מעתה אפילו אין כיוצא בה נמכרת בשוק תהא מותרת?!

ד. אם אומר את כן נמצאת מתיר שלל של ביצים.

4. ובית שמאי (דף בב. פרק א הלכה א גמרא) כמשנה הראשונה וב"ה כמשנה האחרונה

א. דא"ר חייא בשם רבי יוחנן בראשונה היו אומרים: אין מעמידין לא בקיבת הנבלה ולא בקיבת העכו"ם. חזרו לומר מעמידין בקיבת הנבילה ואין מעמידין בקיבת העכו"ם.

[ר' יוסי בי רבי בין אמר שמואל בר אבא בעי: מה כר"א דרבי לועזר אמר סתם מחשבת עכו"ם לעכו"ם]

ב. רבי יסה בשם רבי יוחנן הכין בראשונה היו אומרים: אין מעמידין לא בקיבת הנבילה ולא בקיבת העכו"ם וחזרו לומר מעמידין בין בקיבת הנבילה בין בקיבת העכו"ם

ג. א"ר יוסי לשון מתניתא מסייעה לרבי חייא בר בא:

גא. קיבת העכו"ם וקיבת הנבילה אסורה - כמשנה ראשונה.

גב. כשירה שינקה מן הטריפה קיבתה אסורה - כמשנה הראשונה

גג. וטרופה שינקה מן הכשירה קיבתה מותרת - כמשנה אחרונה.

ד. אפילו דיסברון ב"ש כב"ה כמשנה האחרונה ביצה גידולי גופה קיבה ממקום אחר באת

דא ואתיא כהיא דאמר רבי יוסה בי רבי בון בשם רבי יוחנן: מעשה בבניו של יהודה בן שמועי שביקעו להם זאבים יותר משלש מאות צאן ובא מעשה לפני חכמים והותרו קיבותיהם אמרו ביצה גידולי גופה

קיבה ממקום אחר באת

7. נולדה ביום טוב תיאכל בשבת ובשבת תיאכל ביום טוב רבי יודה אמר משם ר' ליעזר היא המחלוקת בית שמאי אומרים תיאכל וב"ה אומרים לא תיאכל.

א. רבי חנינה הורי לציפוראיי בספחי חרדל ובביצה כרבי יודה. עאל רבי יוחנן ודרש להון כרבנן דהכא וכרבנן דתמן. [רבי אבא בר זמינא בשם רבי יוצדק מן קומי אילין תרתין מיליאי נחת רבי יוחנן מן ציפורין לטיברייא אמר מה איתיתון לי ההן סבא דאנא שרי והוא אסר ואסר והוא שרי (דף גא.א פרק א הלכה א גמרא)]

ב. א"ר בא אתא עובדא קומי רבי יסא ובעא מיעבד כרבי יוחנן.

כד שמע דרב ורבי חנינה תרויהון פליגין שרע מינה

דאיתפלגון שירי פתילה שירי מדורה שירי שמן שכבו בשבת מהו להדליקם ביו"ט? רב ורבי חנינה תרויהון אמרין אסור ורבי יוחנן אמר מותר. א"ר מנא קומי רבי יודן מה אפכך לה פתילה גבי ביצה א"ל מן מה דאנן חמיי רבנן מדמיי לה הדא אמרה היא הדא היא הדא

ג. משם ארבעה זקנים אמרו: הנאכל עירובו בראשון הרי הוא כבני עירו בשני

גא רב חונה בשם רב הלכה כארבעה זקנים.

גב רב חסדא בעי מחלפה שטתיה דרב תמן הוא עבד לה שתי קדושות והכא הוא עבד לה קדושה אחת

דאיתפלגון שירי פתילה שירי מדורה שירי שמן שכבו בשבת מהו להדליקם ביום טוב? רב ור' חנינה תרויהון אמרין אסור ורבי יוחנן אמר מותר וא"ר מנא קומי רבי יודן מה אפכך לה פתילה גבי ביצה א"ל מן מה דאנן חמיי רבנן מדמיי לה הדא אמרה היא הדא היא הדא

ד. הכל מודין בנשרין שהן אסורין.

רבי בון בר חייה בעא קומי ר' זעירה מה בין נשרין מה בין בצים?

אילו נשרין באימותיהן שמא אינן אסורין אילו בצים באימותיהן שמא אינן מותרות

מעתה נולדה ביי"ט לא תיאכל בשבת לא תיאכל ביי"ט

א"ל וכיני לא דיך שהחמרתה עליה שאם נולדה ביום טוב לא תיאכל ביום טוב בשבת לא תיאכל בשבת אלא שאת מבקש להחמיר עליה שאם נולדה ביום יום טוב לא תיאכל בשבת. בשבת לא תיאכל ביום טוב

ה. רבי ירמיה בעי עיטורי סוכה (דף גב.א פרק א הלכה א גמרא) מה הן חזר רבי ירמיה ואמר כל שבעה הן בטילין

על גב סוכה מיכן והילך בהכינן הן. אמר רבי יוסה כל שבעה קדושת סוכה חל עליהן מיכן והילך קדושת יום טוב עליהן.

מה אתא מישאול יום טוב שחל להיות ערב שבת כמ"ד שתי קדושות הן:

דף ג,ב פרק א הלכה ב משנה ב"ש אומרים שאור כזית וחמץ ככותבת ובית הלל אומרים זה וזה בכזית:

דף ג,ב פרק א הלכה ב גמרא רבי זריקן בשם רבי יוסי בן חנינה ל"ש אלא לביעורו הא לאכילה כזית רבי אבהו בשם רבי יוחנן בין לביעורו בין לאכילה כזית קם רבי מנא עם רבי חזקיה א"ל מן הן שמע רב הדא מילתא א"ל מן ר' אבהו א"ל ואוף אנן אמרין רבי אבהו בשם רבי יוחנן בין לביעורו בין לאכילה כזית דילא כן ניתני שלשים ושבע כריתות בתורה:

דף ג,ב פרק א הלכה ג משנה השוחט חיה ועוף בי"ט ב"ש אומרים יחפור בדקר ויכסה וב"ה אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן ומודין שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה שאפר הכירה מוכן:

דף ג,ב פרק א הלכה ג גמרא ר' חזיה בשם רבי יוחנן המבשל נבילה ביום טוב אינו לוקה שהותר מכלל בישול ביום טוב רבי שמעון בן לקיש אומר לוקה שלא הותר מכלל בישול אלא לאכילה בלבד התיב רבי בא בר ממל על הדא דרבי יוחנן מעתה החורש ביום טוב אינו לוקה שהותר מכלל חרישה ביום טוב רבי יוסה בשם רבי אילא לא הותרה חרישה כדרכה רבי שמי אמר קומי רבי יוסה רבי אחא בשם רבי אילא דר"ש היא דר"ש אמר עד שיהא לו צורך בגופו של דבר קם רבי יוסי עם ר' אחא א"ל

דף ד,א פרק א הלכה ג גמרא אתה אמרתה הדא מילתא לא כן אמר ר' יוחנן דברי ר"מ עשרים וארבעה דברים מקולי ב"ש ומחומרי בית הלל וזה א' מהן נאמר עשרים ושלושה אלא ר"מ ור"ש שניהן אמרו דבר אחד לא כן סברנן מימר רבי יוסה ור"ש שניהן אמרו דבר אחד נימר ר"מ ור' יוסה ור"ש שלשתם אמרו דבר אחד אלא מילין דצריכין לרבנן פשיטן לכוון פשיטן לרבנן צריכין לכוון קצר לצורך עשבים חייב משום קוצר ואינו חייב משום שהוא מייפה את הקרקע לא צורכה די לא קצר לייפות את הקרקע מהו שיהא חייב משם קוצר ומשם שהוא מייפה את הקרקע ואפילו תימר דר"ש היא ברם כרבנן מ"מ הרי חדש ומכל מקום הרי קצר אמר רבי מנא מיליהון דרבנן מסייען לרבי יוסי דא"ר חזיה בשם רבי יוחנן דג שסחטו אם לגופו פטור אם להוציא ציר הרי זה חייב ואפילו תימר דר"ש היא ברם כרבנן מ"מ הרי סחט ומ"מ הרי הוציא ציר רב אבון בשם רבנן דתמן זאת אומרת שאין אפר הכירה מוכן אלא למצוה א"ר מנא בשלא הכינו אבל אם הכינו מכסין בו ומצוה ואתייה כהיא דא"ר שמי דרש רבי אחא בשם רב יהודה הכינו למצוה מכסין בו מצוה צואה מכין סה צואה מצוה רבי יוסה בי רבי בון

אמר איתפלגון רבי זירא ורבי אבא בר יוסף חד אמר יש הכן לצואה וחורנה אמר אין הכן לצואה מתיב מאן דאמר אין הכן למ"ד יש הכן ויכסה בו את הכוי א"ל כוי דרך בני אדם לטעות בו צואה אין דרך בני אדם לטעות בה

דף ד,ב פרק א הלכה ג גמרא א"ל אם אומר את כן אף הוא חופר בדקר ומכסה ותני כן הביא עפר לטוח את גנו סיד לסוד את ביתו מכסין בו אית תניי תני אין מכסין ר' יוסה בי ר' בון בשם רב חסדא מ"ד מכסין לשעבר מ"ד אין מכסין בבא לישאל בתחילה תני רבי יוסי אומר כוי אין מכסין את דמו מפני שהוא ספק מה אם מילה שוודייה דוחה את השבת אין ספיקה דוחה את יום טוב כיוסי הדם שאין וודייו דוחה את השבת דין הוא שלא ידחה ספיקו את יום טוב ומותר לשחוט בשבת ר' יוסה אמר לה סתם ר' יוסה בי ר' בון בשם ר"י בשוחט לחולה אמרו לו והרי שופר שבגבולים יוכיח שאין וודייו דוחה שבת והרי ספיקו דוחה י"ט מה ספק יש שם יום חול הוא יתקע י"ט הוא יתקע רבי חנינה בשם ר' אחא באנדרוגינס שתקע ותני כן אנדרוגינס מוציא את מינו ואינו מוציא את שאינו מינו טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו ר' יוסי בעי אם באנדרוגינס שתקע בדא דתני אין לו תשובה א"ר אבין זה אחד מד' דברים שהיה ר' חייה גדול אומר אין להן תשובה והשיב ר' לעזר בנו של ר' לעזר הקפר מה אם מילה שאין ספיקה דוחה את י"ט וודייה דוחה את לילי יום טוב תאמר בכיוסי הדם שוודייו דוחה את לילי י"ט הואיל וודייו דוחה את לילי י"ט דין הוא שידחה ספיקו את יום טוב וקמת כמה דצרכת לרבנן קדמאיי וקשת בידיהון כן צרכת לרבנן אחרא וקשת בידיהון על דעתיה דר' אחא אנדרוגינס מוציא את מינו בתחילה על דעתיה דרבי יוסה לשעבר: ומודים שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה שאפר הכירה מוכן: הדא דאת אמר באפר שהוסק מערב יום טוב אבל באפר שהוסק ביום טוב לא בד"א בשלא שחט אבל אם שחט מוטב שיטול מאפר שהוסק ביום טוב ואל יחפור בדקר ויכסה

דף ה,א פרק א הלכה ג גמרא חבריאי אמרין שמצות עשה דוחה למצוה בלא תעשה על דעתיה דר' יונה דו אמר מצות עשה דוחה למצוה בלא תעשה אף על פי שאינה כתובה בצידה ניחא על דעתיה דרבי יוסי דו אמר הואיל ואין מצות עשה דוחה בלא תעשה אלא א"כ היתה כתובה בצידה מכיון שהתחיל במצוה אומר לו מרק ר' זעירה בעי קערה שחקקה קוף מהו ר' יוסה בי ר' בון אמר איתפלגון ר' זעירה ורב המנונא אמר אסור וחורנה אמר מותר מ"ד אסור נעשה כמוקצה שיבש ולא ידע בו מ"ד מותר נעשה כטבל שתיקנו שוגג מ"ד מותר מהו לשתמש על גב מקומה כך אנו אומרים אסור לשתמש על גבי קרקע:

דף ה,א פרק א הלכה ד משנה ב"ש אומרים אין מוליכין את הסולם משובך לשובך אבל מטהו מחלו לחלון וב"ה מתירין ב"ש אומרים לא יטול אלא אם כן נענע מבעוד יום וב"ה אומרים עומד ואומר זה וזה אני נוטל:

דף ה,א פרק א הלכה ד גמרא יהודה בר' חייה נפק לברא שאלון ליה סולם על עלייה מהו אמר לון שרי כד דאתא גבי אבוה א"ל מה מעשה בא לדיך אמר היתרתי להן סולם של עלייה. ואקים תניי קומוי ותנא במה דברים אמורים בסולם של שובך אבל בסולם של עלייה אסור מה בין סולם של שובך מה בין סולם של עלייה אמר רבי יעקב בר אחא סולם של שובך אם עשה הוא מלאכתו מאתמול כחושין הן סולם של עלייה יכול הוא לעשות מלאכתו מאתמול א"ר יוסה בי ר' בון סולם של שובך יכול הוא לעמוד

דף ה,ב פרק א הלכה ד גמרא עליו ולעשות מלאכתו סולם של עלייה אינו יכול לעמוד עליו ולעשות מלאכתו סולם של שובך שהוא עולה בו לעלייה סולם של עלייה שהוא עולה בו לשובך: בית שמאי

אומרים לא יטול אלא אם כן ניענע מבעוד יום: מחלפה שיטתון דבית שמאי דתנינן תמן ועוד א"ר אליעזר עומד הוא אדם על המוקצה ערב שבת בשביעית ואומר מיכן אני אוכל למחר ורבי ליעזר לאו שמתי הוא חומר הוא בדבר שיש בו רוח חיים: ב"ה אומרים עומד ואומר זה וזה אני נוטל. מחלפה שיטתון דרבנן דתנינן תמן וחכמים אומרים עד שירשום ויאמר מיכן ועד כאן והכא אינון אמרין הכן עוד אינון אית להון חומר הוא בדבר שיש בו רוח חיים א"ר יוסה בי רבי בון לוי מקש על שובכה ואמר יזכה לי שובכי למחר:

דף ה,ב פרק א הלכה ה משנה זימן שחורים ומצא לבנים לבנים ומצא שחורים שנים ומצא שלשה אסורין שלשה ומצא שנים מותרין

דף ו,א פרק א הלכה ה משנה בתוך הקן ומצא לפני הקן אסורין ואם אין שם אלא הם הרי אלו מותרין:

דף ו,א פרק א הלכה ה גמרא מתניתא דרבי דתני מאתים ומצא מנה מנה מנה מונח ומנה מוטל דברי רבי וחכמים אומרים חולין תמן תנינן האומר לבנו מעשר שני בזוית זו ומצא בזוית אחרת הרי אילו חולין רבי יעקב בר אחא בשם ר' יסא דרבי היא דתני מאתיים ומצא מנה מנה מנה מונח ומנה מוטל דברי רבי וחכ"א חולין חזר ואמר דברי הכל היא שנייא בגוזלים שדרכן לפרוח והא תני רבי חלפתא בר שאול הוא הדבר בגוזלים הוא הדבר בבצים הוי דרבי היא א"ר יוסה תמן אביו הניח ובנו מצא ברם הכא הוא הניח הוא מצא ר' בא בר כהן אמר קומי רבי יסה בשם רבי אחא הורי רבי בא בר זבדא במעשר שני כהדא דרבי א"ר יודן הדא דאת אמר בשהיו שם שתי קינים אבל אם אין שם אלא קן אחד לא בדא והא תנינן אם אין שם אלא הן הרי אלו מותרין אמר ר' יוסי בר בון בשאין שם אלא גוזל אחד בלבד קן אחת שחורים בלבד שמואל אמר המלחם את התריסין ביום טוב חייב משום בונה וקשיא דבר שאילו עשאו בשבת חייב חטאת

דף ו,ב פרק א הלכה ה גמרא ב"ה מתירין אף להחזיר רבי חנניה בשם רבי יוחנן התירו סופו מפני תחילתו שאם אומר את לו שלא יחזיר אף הוא אינו פותח ולא יפתח אף הוא ממעט בשמחת יום טוב א"ר אחא מחזיר ובלבד שלא יחזיר כל צורכו א"ר יוסי בי רבי בון כשאין שם פתח אבל יש שם פתח משתמש דרך הפתח:

דף ו,ב פרק א הלכה ו משנה ב"ש אומרים אין נוטלין את העלי לקצב עליו בשר ובית הלל מתירין ב"ש אומרים אין נותנין את העור לפני הדריסה ולא יגביהנו אלא א"כ יש עליו בשר וב"ה מתירין ב"ש אומר אין מסלקין את התריסין בי"ט ובית הלל מתירין אף להחזיר:

דף ו,ב פרק א הלכה ו גמרא הא שלא לקצב עליו בשר אסור הדא היא דאמר ר' חיינה בר שלמיה בשם רב מודין חכמים לרבי נחמיה בזיירה ומזורה ובוכנה בזיירה דו עצר ביה ומזורה דו חבט ביה ובוכנה דו כתת ביה: ב"ש אומרים אין נותנין את העור: שוין שלא יגרדנו מה אנן קיימין אם במחובר לו כגופו הוא אם בפרוש הדא היא דאמר ר' יעקב בר אחא חיינא קרתחיה בשם ר' הושעיה דיסיקיא שיש בתוכה מעות נותן עליה ככר ומטלטלה כהדא

דף ז,א פרק א הלכה ו גמרא אנטיכי נפלת על ר' ירמיה בשובתא והשבון עליה ורימינה לא שהלכה כרבי הושעיה אלא בגין רבי ירמיה דלא יסכן: שוין שלא ימלחנו תני אבל הוא מולח עליו בשר לצלי חברייה בשם רב מולח הוא אדם דבר מרובה אע"פ שאינו יכול לוכל ממנו אלא דבר ממועט ר' אחא

בשם רב מולח ומערים מולח ומערים מלח הכא ומלח הכא עד דו מלח כוליה:

דף זא פרק א הלכה ז משנה ב"ש אומרים אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה לר"ה וב"ה מתירין:

דף זא פרק א הלכה ז גמרא הא גדול אסור ר' שמואל בריה דר' יוסה בי ר' בון אמר אפילו גדול מותר וליידא מילה תנינן קטן בא להודיעך כוחן של ב"ש עד איכן היו מחמירין שמואל מיטען מערס לערס א"ר זעירה קומי רבי יוסה נאמר דהוה אסתניס א"ל ברי הוה מיני ומינן תני רבי ישמעאל בי רבי אומר אבנים שישבנו עליהן בנערותינו עשו עמנו מלחמה בזקנותינו ר' יונה מפקד לחברייא לא תיתבון לכון על מסטובייטא ברייתא דסדרה דבר עולא דאינון צנינין רב מפקד לתלמידוי לא תיתבון לכון על טבלה ברייתא דסדרה דאסי דאינון צנינין ר' אבהו הוה נחת מסחי בהדין דימוסין דטיברי' והוה מיסתמך על תרין גוחיין שרעין וזקפין שרעין וזקפין אמרין ליה מהו הכין אמר לון שימרתי כחי לזיקנותי רב הונה לא נחת לבית וועדא רב קטינא שאיל לא כן תני מטלטלין את האיסתניסין רב חונה הורי לריש גלותא לצאת בכסא רב חסדא בעי לא כן תני אין יוצאין בכסא אחד אנשים ואחד נשים אפילו תלמיד חכם אינו טועה בדבר הזה ורב חונה טעי רבי ירמיה הורי לבר גירנטי אסיא מיטענה בסדינא מיעול מבקרא ביישייא בשובתא מיישא בר בריה דרבי יהושע בן לוי מיטעון בסדינא מיעול מידרוש בציבורא בשובתא אמר ר' זריקן לרבי זעירה כד תיעול לדרומא את שאיל לה אשתאלת לרבי סימון אמר לון ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי לא סוף דבר שצורך לרבים בו אלא שמא יצרכו לו הרבים דלמא רבי ליעזר ור' אבא מרי ורבי מתניה הורי פיתא לארסקינס בשובתא שמא יצרכו לו הרבים. תאני ולא את המפתח בית הלל מתירין ואמר רב הושעיה בר רב יצחק הדא דאת אמר במפתח של אוכלין אבל במפתח של כלים לא בדא והא ר' אבהו יתיב ומתני ומפתחא דפלמנטרין בידיה פלפלין הוה ליה בגוזה:

דף זב פרק א הלכה ח משנה ב"ש אומרים אין מוליכין חלה ומתנות לכהן בי"ט בין שהורמו מאמש בין שהורמו מהיום וב"ה מתירין אמרו ב"ש גזירה שוה חלה ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם שאין מוליכין את התרומה כך לא יוליכו את המתנות אמרו להן ב"ה לא אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתה תאמר במתנות שזכאי בהרמתן:

דף זב פרק א הלכה ח גמרא תני א"ר יודה לא נחלקו ב"ש וב"ה שמוליכין את המתנות שהורמו בי"ט ואת המתנות שהורמו מערב יום טוב עם המתנות שהורמו ביום טוב על מה נחלקו על המתנות שהורמו ביום טוב לעצמן שבית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין וקשייא על דב"ה תרומה אינו זכאי בהרמתה הגע עצמך שיש עליה תניי זו מפני זו ולמה תנינן חלה מפני חלה שהורמה בי"ט כהדא דתני הלש עיסה ביו"ט מפריש חלתה בי"ט לשה מערב יו"ט ושכח להפריש חלתה אסור לטלטלה ואצ"ל ליטול ממנה עירם לא אמר אלא לש אבל עירס לא אמר רבי שמואל אחוי דרבי ברכיה תיפתר בעיסה טמאה שאינו מפריש חלתה אלא בסוף אמר ר' יוסה בי רבי בון בדין היה בעיסה טהורה שלא יפריש חלתה אלא בסוף תקנה תיקנו בה שיפרישנה תחילה שלא יטימא העיסה מתניתא ביום טוב של פסח אבל בעצרת ובחג מותר רבי יוסה בי רבי בון רבי חונה בשם רבי אחא אפילו בעצרת ובחג אסור על שם (שמות יב) וכל מלאכה לא יעשה בהם:

דף זב פרק א הלכה ט משנה ב"ש אומרים תבלין נידוכין במדוך של עץ והמלך בפך ובעץ הפרור וב"ה אומר תבלין נידוכין כדרכן במדוך של אבן והמלח במדוך של עץ:

דף ז.ב. פרק א הלכה ט גמרא וידוך מאתמול חברייא בשם רבי יוחנן שטעמן מר ר' זעירה בשם ר' יוחנן שטעמן פג שמואל שחק על סיטרא דמדוכתא רב אמר כל הנידוכין נידוכין כדרכן רב חונה ר' ירמיה ר' אימי בשם רבי יוחנן השום והשלחלים והחרדל נידוכין כדרכן רבי אבהו בשם רבי יוחנן העושה אלונתין בשבת חייב משום

דף ח.א. פרק א הלכה ט גמרא מרקה הא ביום טוב מותר רבי חזקיה בשם רבי ירמיה העושה אלונתין ביום טוב אסור משם מרקה יצחק דיהבא שאל לרבי יוחנן מהו מישחוק קונדיטון ביומא טבא א"ל שרי וייב לי ואנא שתיא רבי אבהו בשם ר' יהושע בן לוי שרי ר' זעירא בעא קומי רבי אבהו מאן דעביד טבאות לא שחיק ליה מאיתמל א"ל אין מחלפה שיטתיה דרבי אבהו הכא הוא אמר שרי והכא הוא אמר אסור אלא בגין דרבי אבהו ידע דר' זעירה מחמר ואינון מחמרים בגין כן הוא עבד דכוותהון אית דבעי מימר הכין א"ל מאן דבעי דייא טב לא שחק ליה מן דאיתמל ר' זעירה שאל לקלה דרומה עבדיה דרבי יודן נשייא שחק הוא מרק קונדיטון ביומא טבא א"ל אין וכל מיני סיקריקין ר' יצחק ר' לעזר בשם רבי אימי אבוי דרבי אבודמא דציפורי מה פליגין ליתן לצלי הא לקדירה מותר ר' נחום א"ר שמואל בר אבא בעי הדא אטריתא ליבש אסור לקדירה מותר על יד על יד צריכה:

דף ח.א. פרק א הלכה י משנה הבורר קטנית בי"ט בית שמאי אומרים בורר אוכל ואוכל וב"ה אומרים בורר כדרכו בחיקו ובתמחוי אבל לא בטבלה ולא בנפה ולא בכברה ר"ג אומר אף מדיח ושולה:

דף ח.א. פרק א הלכה י גמרא ר' יונה בעי עשה כן בשבת על דב"ש מהו שיהא חייב א"ל ר' יוסה ולמה לא אילו עשה כן בשבת על דב"ה שמא אינו חייב והכא חייב א"ר מנא יאות א"ר הונא אבא לא אתייתא אלא על דבית שמאי למה הותר מכלל ברירה ביום טוב ולא הותר מכלל ברירה בשבת ברר אוכלים מתוך אוכלים חזקיה אמר חייב ור' יוחנן אמר פטור מתניתא פליגא על חזקיה בורר ואוכל ובורר ומניח על השולחן ר' בון בר חייה בשם ר' שמואל בר רב יצחק תיפתר כשהיו אורחים אוכלים ראשונה ראשונה והא תני ובלבד שלא יבור את כל אותו המין

דף ח.ב. פרק א הלכה י גמרא אם עשה כן בשבת חייב על דעתיה דר' יוחנן שכן הבורר כדרכו במקום אחר חייב על דעתיה דחזקיה אפילו עיגולין מן גו עיגולין ואפי' רימונים מן גו רימונים אין כיני אפי' בני נש מן גו בני נש מאי כדון כל עמא מודיי להיא דא"ר אימי ר' אימי הוה ליה אורחין אפק קומיהון תורמוסין ופסילייה אמר לון יהבון דעתכון דאתון מיכיל קונדסיה בסופה תני אין בוררין ולא טוחנין ולא מרקדין הבורר והטוחן והמרקד בשבת נסקל ובי"ט סופג את הארבעים והתנינן בורר כדרכו בחיקו ובתמחוי א"ר חנינה ענתנייה דרבן גמליאל היא דר"ג אמר אף מדיח ושולה והא תני של בית ר"ג היו שוחקין פילפלין בריחים שלהן ומותר לטחון ואסור לבור אמר ר' יוסי בי ר' בון לא הותרה טחינה כדרכה מניין שאין בוררין ולא טוחנין ולא מרקדין ר' אחא בשם רשב"ל (שמות יב) כל מלאכה לא יעשה בהם עד ושמרתם את המצות ר' יוסי בעי כלום למדו לתבשיל אלא מיכן ר' יוסה לא אמר כן אלא ר' יוסי בשם רשב"ל (שם) אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם עד ושמרתם את המצות תני חזקיה ופליג אך הוא לבדו הרי אלו מיעוטיין שלא יקצור ולא יטחון ולא ירקד בי"ט ר' זעירה רב חיייה בר אשי בשם רב המשמר חייב משום בורר אמר ר' זעירה לא מסתברא דילא משום מרקיד ר' יונה ור' יוסה תריהון אמרין בקדמיתא הוינון אמרין יאות אמר ר' זעירה מה המרקד קמח מלמטן וסולת מלמעלן אף המשמר יין מלמטן ושמרים מלמעלן ולא הוינון אמרין כלום למה הותר מכלל ברירה והותר מכלל שימור הותר מכלל ברירה בורר כדרכו בחיקו ובתמחוי והותר מכלל שימור אבל נותנין לתלויה ביום טוב ולא הותר מכלל הרקדה דאמר רבי חנינה בר יקה בשם רב יהודה אין שונין את

הקמח אבל מרקידין לאחורי הנפה אין תאמר משם מרקיד הוא יהא אסור אמר רבי יוסי בי ר' בון די לא כר' יודה דתני משם ר' יודה אף מכשירי אוכל נפש התירו בעיא הדא מילתא מהו לשנות את הקמח לאחורי הנפה כרבנן:

דף חב פרק א הלכה יא משנה בית שמאי אומר אין משלחין ביום טוב אלא מנות ובית הלל אומרין משלחין בהמה חיה ועוף חיין ושחוטין משלחין יינות ושמינים וסלתים אבל לא תבואה ר"ש מתיר בתבואה:

דף חב פרק א הלכה יא גמרא וקשיא על דב"ש ירק גדולה מותר לשלחה גדי קטן אסור לשלחו א"ר יודן

דף טא פרק א הלכה יא גמרא לא מסתברא בטוענו אבל אם היה מושכו והולך מה בין מושכו להוליכו מה בין מושכו להשקותו ר' הושעיה רבה אמר לר' יודן נשייא שמעת מאביך תרנגולת מותר לטלטלה מה אם היתה מוכנת לשחיטה מותרת ואם לאו אסורה ואין כל תרנגולין מוכנין לשחיטה לכן צריכה אפי' אינה מוכנת אמרה לו בלחישא א"ל למה את אומרה לי בלחישא א"ל כשם ששמעתיה בלחישא כך אני אומרה לך בלחישא תני משלחין חטים שהן מאכל עסיסיות פול שהוא מאכל נדיות שעורים שהן מאכל בהמה לא כן תני שמם ר"ש (שמות יב) לכל נפש אף נפשות בהמה בכלל אתיא דר"ש כשיטת ר' עקיבה רבו כמה דר' עקיבה אמר לכל נפש אף נפשות בהמה בכלל כן ר"ש אומר לכל נפש אף נפשות בהמה בכלל:

דף טא פרק א הלכה יב משנה משלחין כלים בין תפורין בין שאינן תפורין אף על פי שאין לצורך המועד אבל לא סנדל מסומר ולא מנעל שאינו תפור רבי יהודה אומר אף לא מנעל לבן מפני שצריך אומן זה הכלל כל שניאותין בו ביום טוב משלחין אותן:

דף טא פרק א הלכה יב גמרא כיני מתניתא מפני שהוא צריך ביצת אומן מתני' דר' ליעזר דתנינן תמן מנעל על האמוס ר' ליעזר מטהר וחכמים מטמאין דברי הכל היא שנייא היא הכא שהוא כמכשיר כלי ב"ט תני אין מפרקין את המנעל מעל האמוס ב"ט אבל מפרקין את המנעל מן האמוס בחולו של מועד מהו להעמיד חלב ב"ט אם אומר את כן אף הוא חולב ומעמיד מ"ט לחול תנה ר' חלפתא בן שאול תכשיטין אסור לשלחן א"ר מנא לא אמרו אלא לשלחן הא ללובשן מותר תני מטלטלין את השופר להשקות בו את התינוק את הפינקס את הקרקש את המראה לכסות בהן את הכלים א"ר אבון מתניתא אמרה שאסור ללובשן דתנינן כל שניאותין בו ב"ט משלחין אותו אם אומר את שמותר ללובשן יהא מותר לשלחן מהו הדא דתני מטלטלין את השופר להשקות בו את התינוק את הפינקס את הקרקש את המראה לכסות את הכלים כשיש עליהם תואר כלי

דף טב פרק א הלכה יב גמרא עד כדון בתכשיטין של זהב ואפילו תכשיטין של כסף אמרין בשם ר' ירמיה אסור ואמרין בשם רבי ירמיה מותר א"ר חזקיה אנא ידע ראשה וסופא טליין דקיין הוין מתרביין בדרתיה דר' ירמיה אתא שאל לר' זעירה א"ל לא תאסור ולא תישרי: